

«CUMBRES DEL SOL», UNA URBANITZACIÓ AGRESSIVA

Paralitzar l'atemptat

Entre Benitatxell i Xàbia hi ha les Morres. Una franja litoral poc corba que, de la cala Granadella al cap d'Almoraira, fa front al mar al llarg de cinc quilòmetres en suavíssimes cales menudes i sota penya-segats d'una verticalitat corprendora. En aquest espai del terme municipal de Benitatxell i la Marina Alta es va aprovar el 1975 el Pla Parcial «Cumbres del Sol». Una obra urbanitzadora de característiques gegantines que, duta a cap per l'empresa VAPF, SA, i després d'una llarga aturada en anys anteriors, ha continuat a tot estrop.

L'obra —habitatges unifamiliars bàsicament—, si no és retallada, ocuparà un dels millors paisatges de la nostra costa i del Mediterrani, sobre la cala Granadella, la cala dels Testos, el Puig de la Llorença —445 metres d'altura a un quilòmetre de la mar— i una abrupta serralada de litoral que podria quedar submergida sota el ciment i la grava. Una important zona de pineda marina ja hagué de ser arrancada. El motiu fou la creació d'un futur hotel de

El projecte «Cumbres del Sol», ha tornat, com un drac letàrgic, a alçar-se de peus, per acabar amb una zona ecològica clau a la Marina Alta. Ecologistes i científics semblen disposats a frenar una alteració irreversible.

Joan Pomares

superluxe amb casino, plataforma d'helicòpters i port esportiu.

En resum, i per a membres de la Coordinadora Ecologista de la Marina, «un Pla Parcial de grans dimensions que, en haver qualificat el sòl rústic com a urbanitzable, ha obert tota una sèrie d'agressions a aquest Patrimoni Públic Natural amb la destrucció de vessants, l'arrasament de muntanyes, l'obstrucció del curs natural dels barrancs i l'alteració de la morfologia natural».

Amb la legislació d'aquells anys, la urbanització és totalment legal. Per si no n'hi havia prou, «el 1980 —diuen els ecologistes— Benitatxell va aprovar les Normes Subsidiàries que despatxen tot allò relacionat amb el territori en qüestió i que, remetent-se el Pla Parcial, deixen en l'aire l'obligatòria classificació». Fins ara, doncs, no ha estat possible deturar cap obra perquè el Pla ja era aprovat.

«Però —opinen en la Coordinadora— la revisió d'aquestes normes subsidiàries de Benitatxell suposaria un gran exemple, un gran pas endavant, perquè d'una volta i oficialment es fre-

Una destrossa ecològica de repercussions imprevisibles.

nàs aquesta desmesurada activitat urbanitzadora de la Marina. No debades —han afegit— des de la redacció del Pla Parcial han passat més d'onze anys i s'ha promulgat una nova Llei del Sòl. Els criteris respecte a la política urbanitzadora, per dret, haurien de canviar».

El Pla va concedir un termini de dotze anys per construir. I tot i que té la possibilitat de renovar-se per pròrrogues, estarà en vigor fins a març d'enguany. «Cumbres del Sol» només té alçat un deu per cent del seu total. És, doncs, una ocasió perfecta per frenar

Habitatges d'alt estànding.

aquest atemptat, aquesta lenta apropiació de la nostra costa.

El darrer llop de mar

Precipitacions poc abundants, temperatures mitjanes entre 12 i 16 graus, vent dominant de llebeig, les Morres i el Puig de la Llorença conformen una petita península isòsceles en l'extrem oriental de les muntanyes pre-Bètiques. A només 90 quilòmetres de les Pitiüses, les més properes al continent.

Elles fan d'escala i recepció entre el cap de la Nau i l'arxipèlag Balear per les aus migratòries i les colonitzadores de noves espècies. La proximitat de les Pitiüses a la península es reflecteix, segons els estudis científics, en l'existència d'algunes espècies nidificants que no es troben en la resta de l'arxipèlag, però sí en la zona continental que proveeix les espècies. És a dir, en les Morres.

«Una destrossa bàrbara»

Científics contra especuladors

—**F**ernando Robles Cuenca. Títular del Departament de Geologia. Universitat de València.

—«El Puig de la Llorença constitueix un dels paratges més importants del litoral pel que fa a penya-segats del País Valencià des del punt de vista geològic. Es tracta d'una de les escasses zones amb aquestes característiques que encara no ha estat irreversiblement degradada per l'activitat antròpica, fet que n'aconsella la plena conservació, la immediata paralització dels projectes d'urbanització existents i la prohibició de continuar les obres ja iniciades».

—J. A. Gil-Delgado. Departament d'Ecologia. Universitat de València.

—«Les Morres de Benitatxell ocupen un lloc geogràfic privilegiat. Hi coexisteixen, en total, més de 200 es-

pècies de plantes i al voltant de 50 d'aus. Entre les quals, l'àguila perdi-guera, la moixeta, el falcó pelegrí, aus de presa diürnes que estableixen els nius en els penya-segats costaners. També, un nombre reduït de corbs de mar roman en l'àrea. I, a l'hivern, gavots, mascarells, pardals i diverses espècies de gavines. Aquesta superfície és la font més important per al poblament ornític de les Illes. La destrucció de totes aquestes àrees costaneres, no sols atempta contra l'entorn, sinó que, també, atempta contra la història de les Illes Balears».

—Maria Rosa Miracle Solé. Cate-dràtica d'Ecologia. Universitat de València.

—«Una de les zones més valuoses des del punt de vista científic de la serralada litoral. Una de les poquís-simes zones que queden en la costa

Igualment, en aquests penya-segats creix una flora pròpia, si no endèmica. Com el singular fonoll marí de la zona o un romerar específic. Però el punt que convé destacar és que, donada la gran influència balear que té el terreny, s'han fet presents en els penya-segats i paredons una comunitat rica en endemismes botànics —plantes quasi úniques, exclusives d'aquest continent o del món— i elements relacionats amb la flora balear, que els professors **Manuel Costa**, **B. Peris** i **G. Stubing** ja assenyalaren en una publicació del MO-PU l'any passat. Aquests autors van concloure també en la seua obra una «molt bona qualitat per a la conservació ecològica» de les Morres alhora que Costa advertia: «Es tracta d'una de les zones amb major valor paisatgístic i biogenètic del litoral peninsular, tot i la forta pressió turística i consegüentment urbanística a què es veu sotmesa».

Una alerta que el Col·legi d'Arquitectes d'Alacant també havia llançat: «El major impacte és degut a l'aprovació d'un Pla Parcial de grans dimensions amb capacitat per a 2.000 habitatges unifamiliars». El Col·legi recomana el «replantejament de la urbanització», i proposa «restringir-ne la superfície a les àrees ja consolidades i classificar el sòl costaner com a «no urbanitzable d'especial protecció».

Perquè el problema és actuar ara o mai. En aquesta subcomarca, on han arribat a extingir-se espècies com la *Silene hifacensis* o el mussol reial —que volava per ací fa només cinc anys i que desaparegué davant la pressió dels caçadors. O l'àguila pescadora —que va sobreviure en parella fins febrer de 1985, quan ja desaparegué definitivament. Aus que ja no tornaran i que han seguit, en el seu tràgic final, a aquell llop de mar que fou trobat el 1958 a la cala dels Testos entre les xarxes dels pescadors.

Denúncies i oblit

La VAPF, la constructora, s'ubica a Benissa. En aquesta població de la Marina Alta, la construcció és, entre la crisi de l'agricultura i el descens de les flotes pesqueres, pràcticament, el pa de quasi tots. I el turisme i l'especulació, la febre d'unes quantes butxaques.

Jaume Castells, secretari executiu del PSOE de la comarca i ex-alcalde de Benissa, per si no quedava clar, ho va sentenciar: «El futur d'aquest poble ha de venir del turisme». Això sí, no va afegir res sobre els grans costos ni sobre les veritables contrapartides.

És, doncs, lògic, que, a la vista de la política oficial, la Coordinadora de la Marina i el grup Agró intenten rescatar tot el que siga possible de la seua terra. La seua campanya «Salvem el

en estat natural i on l'impacte de l'home era escàs. Una resta pràcticament única dels ecosistemes naturals que hi havia en aquestes zones de penya-segats i un lloc geogràfic estratègic que fa de nexa d'unió entre la península i les Balears. El projecte d'urbanització produirà un impacte negatiu molt greu en els ecosistemes dels penya-segats costaners del nostre país; és a dir, no sols degradarà les Morres, sinó que arrossegirà l'empobriment de la fauna i la flora d'altres penya-segats».

—Vicent Maria Rosselló i Verger. Catedràtic de Geografia Física. Universitat de València.

—«Cumbres del Sol» és un nom coent i agressiu que delata la despreocupació cultural i paisatgística que s'ha superposat al càstig anterior d'una «urbanització» salvatge d'habitats residencials i d'un incendi el 1983. Abans, aquest era un dels pocs espais intactes de l'enormement oprimida costa valenciana. Cal que els ciutadans i les institucions facen el

crit d'alerta i que l'administració frene l'activitat especulativa, camuflada sovint de «beneficència» turística. Espigons, escolleres, «creació de platges», passeigs marítics, ports esportius, etc., han resultat una plaga per a la costa valenciana, que prompte no serà identificable. La Generalitat valenciana té competències per aturar el desastre total».

—José Daniel Acuña Hernández. Degà de la Facultat de Ciències Biològiques. Universitat de València.

—«A un grau d'insensibilitat popular s'uneix, sovint, la falta en l'administració d'una política decidida en favor de la conservació del patrimoni natural que permeta un control de malsans interessos especulatiu. L'existència d'un projecte d'urbanització i de transformació de costa en un dels més interessants enclavaments de la zona no pot sinó mostrar la nostra indignació, que prestem ple suport a tota acció legal tendent a evitar-los i que adoptem mesures enèrgiques i immediates.

—Manuel Costa Talens. Director del Departament de Botànica. Facultat de Farmàcia. Universitat de València.

—«La falta d'una legislació clara i actualitzada, la diversificació de les competències entre diferents organismes de la nostra pròpia organització, la celeritat amb què aprofitant tot açò actuen les empreses promotores, afrontant accions de legalitat més que dubtosa, l'especulació i la falta d'escrips i de sensibilitat pels temes del medi ambient, fan que es donen situacions com la que actualment estem vivint en els penya-segats de Benitatxell. És totalment inacceptable que en una àrea les característiques paisatgístiques de la qual, les biogenètiques, sincològiques, científiques i educatives tenen la màxima categoria, s'haja autoritzat la privatització i la urbanització. La pèrdua d'aquest entorn significa la desaparició de l'últim enclavament ben conservat del nostre litoral. Una destrossa absoluta i bàrbara».

A pesar de les aparences, no hi ha la més mínima infraestructura sanitària.

Puig de la Llorença i les Morres de Benitatxell» no pretén cap altra cosa. «De l'estiu ençà —asseguren— s'han fet molts desmunts, carreteres, camins, etc. Segueixen la política de fets consumats, d'avançar-se inclús a les recomanacions oficials. I, sobretot, després de les nostres manifestacions».

Les seues exigències són, doncs, contundents: «Demanem la immediata paralització de les obres, mentre es rea-

litza una investigació de les possibles irregularitats comeses per la urbanitzadora. Així mateix, la declaració de sòl no urbanitzable de protecció especial per garantir-ne la conservació i, per tant, la modificació del Pla de Benitatxell. I també volem una resposta per saber si l'empresa ha presentat o no el projecte d'obra i si compta amb llicència municipal o és que pretén legalitzar-ho tot posteriorment, amb la qual co-

sa seria reincident en aquesta manera d'actuar».

Mentrestant han anat succeint-se les denúncies. A la Comandància de Marina d'Alacant, a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, a la Conselleria d'Obres Públiques, al MOPU, al Gabinet d'Ordenació del Territori, a la Direcció de Ports i Costes d'Alacant, a l'Ajuntament de Benitatxell. I, en moltes ocasions, repetidament.

Desafortunadament, les respostes oficials han estat escasses, quan no nul·les. I, en la majoria dels casos, pures evasives. Així, que els ecologistes s'hagen emparat en l'existència d'una llei que prohibeix terminantment construir a menys de quaranta metres de la costa no els ha servit de res fins ara. Ni tampoc que hagen denunciat que, pel febrer de l'any passat, i amb motiu de les obres per a l'esplanada del futur macrohotel, VAPF, SA, va fer volar penya-segats llançant tones de roca i terra sobre el mar, cobrint de fang un calat de tres metres de profunditat i, sobretot, taponant els barrancs que conflueixen en el Mediterrani.

La Coordinadora va advertir també sobre «la implantació en massa d'habitats sense la més mínima infraestructura de sanitat ambiental, ja que encara no s'ha construït la xarxa de depuradores que es contemplava en el Pla Parcial i que s'aboca en fosses sèpti-

ques que poden contaminar greument els aquífers, quan no directament el mar, davant el silenci còmplice dels edificis municipals». I va demanar, també, un informe al Ministeri d'Indústria i Energia sobre l'estat actual de l'aquífer d'Orba, font principal i única de la urbanització i del poble nou de Benitatxell, ja que els sondeigs Menuts, Orba-1 i Orba-2 es van assecar per l'agost de 1982.

però ells podrien tenir els seus interessos. No dic que les dades puguen estar apanyades, però jo també podria pagar informes favorables de la Universitat de Barcelona o de la d'Alacant, informes que dirien el contrari».

«El que jo no sé —comenta entre dubtes i sospites— és per què els ecologistes han començat a moure's ara, després de tants anys. I ja m'agradaria saber qui hi ha darrere de tot això.

El constructor i l'alcalde només, veuen avantatges. «La paralització no afavoriria ningú i perjudicaria a tots».

La resposta de la Comissaria d'Energia i Recursos Minerals no pot ser més clara: «El problema plantejat és la baixa garantia de subministrament del dit embassament». Aconsella, per tant, «reduir si és possible les extraccions actuals fins que coincideixen amb l'alimentació mitjana anual de l'aquífer». En el cas que els usuaris decideixen continuar amb el ritme d'extraccions actuals —respon l'informe— es recomana que s'iniciï la captació immediata de nous recursos». A la destrossa de la costa s'unirà també el dèficit de l'aigua per als futurs i luxosos habitants.

El constructor i l'alcalde

La veu d'un informe firmat per diversos científics ha estat pràcticament unànime: «Que es paralitze, en la mesura en què siga possible, aquest gran atemptat ecològic». Això no obstant, **Antonio Polo**, directiu de la VAPF, SA, sembla ignorar-ho, no saber-ne res, d'aquest informe: «No, no conec l'in-

forme, ni sé qui són aquests professors, Mire, ací no hi ha motius per atacar-nos. Hi ha, per exemple, una platja feta per nosaltres. I la urbanització serà una cosa fabulosa: de quasi quatre milions de metres quadrats de terres, n'urbanitzarem un milió i mig. Crearem 800.000 metres quadrats de zones ajardinades amb 3.000 dotacions d'aigua i 20.000 arbres, entre pins i eucaliptus. En total, construirem 5.000 habitatges, que, a una mitjana de quatre persones per casa, suposaran prop de 20.000 habitants».

«No, de la *jet-set* de moment no hi ha ningú, però ací vindran —proclama— directors d'empresa, cirurgians famosos, gent, en fi, que puga pagar els habitatges d'alt estandíng d'aquesta construcció. Nosaltres —confessa— només venem els terrenys per als estrangers. La forma de cobrar els diners, marcs o dòlars, no importa, sempre que puga traduir-se en divises. Per descomptat, estic segur que la urbanització tirarà endavant, que continuarà. Si no, no estariem ací».

El Departament d'Ecologia de la Universitat de València va realitzar durant 1985-1986 un minuciós estudi sobre la fauna i la flora de les Morres. Els seus resultats componen un magnífic catàleg ornític i florístic que és, de fet, el lliure inventari d'aquesta terra. Les conclusions de l'equip científic aconseguiren poques simpaties en **Miquel Català**, l'alcalde de Benitatxell: «Ací no hi ha res d'això que diuen. Mai no hi ha hagut res, res de res. Per exemple, han arribat a parlar de 400 classes de plantes o que inclús havia un castell àrab. Fals. El que passa és que n'hi ha que s'alegren i tiren més llenya al foc de la que hi ha. Segurament ho hauran estudiat tot a la Facultat, perquè sobre el terreny no ho dirien. No en tenen ni idea».

La Direcció General d'Urbanisme de la Generalitat va recomanar fa poc la paralització de les obres globals de la urbanització. Tot, en el sentit de protegir el litoral contagiats per la gran heura urbana. La titular, **Blanca Blanquer**, va qualificar l'avanç de les obres com «una barbaritat» i el Nou Pla General de Benitatxell aprovat fa poc pel seu Departament haurà de seguir els dictats de protecció natural. Això no obstant, ja s'han detectat pressions des de la mateixa executiva comarcal del PSOE, que, intentant passar per damunt de la Direcció General d'Urbanisme, intentarien aconseguir del conseller **Blasco** una opinió que permetés l'acabament complet del projecte original «Cumbres del Sol». Continuar fins al final.

L'alcalde de Benitatxell lleva importància a un possible conflicte: «Ací vivim en un cinquanta per cent de «Cumbres del Sol». De moment, al voltant de la urbanització es donen ja uns 800 llocs de treball del poble. I, finalment, podrien arribar a treballar-hi vora 3.000 persones. Tothom està, doncs, a favor de tirar endavant. Per això —diu indignat— no hi ha dret que vinguem de fora a dir-nos què hi ha i què no hi ha ací. I damunt, sense ser del poble».

«Tot el que s'ha dit sobre enfrontaments entre l'Ajuntament i la Conselleria és mentida. El que passa és que defensem una cosa que és legal. Però no, no estem enfrontats. Encara que estiguem en contra que no es contruesca res més i ens oposem totalment al fet que es deixi de donar llicències d'obres. És una cosa que fa falta ací i no hi ha discussió. La paralització no afavoriria ningú i perjudicaria a tots». □